

פ"א מ"י פ"ה מהלכות
סוכה הלכה י"א ע"ש
א"ח סימן תרכט ע"ש
פ"ב ב"ט ע"ש
פ"ג מ"י פ"ה מהלכות
טומאה אולתין ה"ו
פ"ד ט"ז הלכה ז'
צ"ה ו' מ"י פ"ה מהל'
סוכה הלכה ג' סג ע"ש
מג טו"ש"ע א"ח ס' תרכט
ע"ש
צ"א ז' מ"י פ"ה מהלכות
כלים הלכה י'

רבינו הגאון

איסורייתא דמחזתא.
פירוש אגודות של עצים
שקושרין אותן למוכרין
במספר כך וכך אגודות.
צריפי דאורבני. פי'
צריפין שמסככין אותן
במורביות של ערבה
וקושרין את ראשיהן
(א) מהנה ומהנה בנת
וקושרין עוד קצותן למטה
שלא יפדו. פי' ראשי
[מעדנין].
התקשר מעדנות כימה
ואלו הקשרין אץ עשוין
לטלטל בהן ותנן נמי
בכלים (פ' כ' מ"ז) בענין
המחזות וכן המתיר
ראשי המעדנים טהורה
נחלקה לארבע ונשתתרו
בה ג' מעותים של ששה
טפחים טמאה: ירקות
פוסלין הסוכה מ"ט כיון
דלכי יבשי פרטי ונתי
כמאן דלתייהו דמי ואותו
מקום המסוכך בירקות
כאור הוא ואע"פ
שעכשו מסוכך הוא ואם
יש בו ג' טפחים פסולה.
א"ר אבא אמר רב הונא
הבוצר ענבים לדורכין
לגת אין לו ידות. כלומר
אין רצון הבוצר בנת
להיות בענבים ידות
ולדורכין הוא בעי הידות
שואבין היין. ורב מנשיא
בר גמרא אמר רב הונא
הקוצר לסיכוך אין לו
ידות. ואסיקנא מאן דאמר
קוצר לסיכוך אין לו ידות
כ"ש בוצר שוראי אין לו
אבל ר' אבא דאמר בוצר
אין לו ידות הני מילי בוצר
דניחא ליה דלא להווי להן
ידות דלא נמציה לחמריה
אבל קוצר לסיכוך יש לו
ידות דניחא ליה לסיכוכי
בהן. לימא כתנאי. סוכי.
פי' אמירי תאנים ובהן
תאנים פרכילין ובהן
ענבים קשין ובהן שבולים
מכבדות ובהן תמרים כולן
אם פסולת מרובה על
האוכלין כשרה ואם לאו
פסולין אחרים אומרים עד
שיהו קשין מרובין על
הידות ועל האוכלין מאי
לאו בהא קמפלגי ת"ק
סבר הקוצר לסיכוך אין לו
ידות לפיכך תני עד שיהא
פסולת מרובה על
האוכלין בלבד ואחרים
סבירי יש לו ידות וידות
כמו אוכל הן ופסולין הן
לסיכוך לפיכך עד שיהא
פסולת מרובה על האוכל
ועל הידות ו' אבא דאמר
בוצר אין לו ידות אבל
קוצר יש לו ידות כתנאי.
הוא דהא ת"ק א' אין לו
ידות לרב מנשיא מי לימא
תנאי הוא דהא אחרים
אומרים יש לו ידות.
ודחה לא לעולם אפילו
אחרים מודו דהקוצר
לסיכוך אין לו ידות והכא
גגון שקצרו לאכילה.
שצריך להיר כד' להיות
תופס בהן אוכל לפיכך
כמו האוכל הן חשובין
להכניס הטומאה וכבר
פרשנוהו דין הידות בפרק
העור והרוטב ויכין
שקצרו לאכילה אע"פ
שנמלך עליהן לסיכוך
תורת הידות לא זזה
מעליהן. ואקשינן אי הכי
אפילו לרבנן לא בטלה
טומאה מינייהו דהא
קיייל דלא בטלה טומאה
במחשבה ואמאי (משהו)
התן בפרק כ"ה בכלים כל
הכלים

ירקות שאמרו חכמים. צפסח שאדם יולא צהן ידי מרור חזרת ועולשין וממכה ומרצנינה דקות הן מאל טינצ"ש צלע"ז הלכך אין חולצין צהן צפני הטומאה אם סיקך צהן גג ומדרבנן הוא דגזור רבנן עלייהו שלא יסמכו עליהן לחוך מפני הטומאה דלמא סמכו עלייהו נמי לכי יבשי ומיהו מדאורייתא חייני דלא מקצלי טומאה דלאו מאכל אדם נינהו ולכי יבשי אין חליצתן חליצה כדמפרש דמפרכי ונפלי ומציאין את הטומאה צעודן לחין דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא כדפירש"י צקונטרס ומה שהזקק לפרש מדרבנן דאי חשיבי אהל מדאורייתא הוא"ל לענין הצאה אם כן לענין חליצה נמי ואי לא חשיבי אהל לענין חליצה אם כן לענין הצאה נמי לא דלא דמי להנהו דחשיב צפרק שמיני דלהלות (מ"א) גצי מציאין ולא חולצין להתם היינו טעמא"ל משום דדבר המקבל טומאה אינו חוץ מפני הטומאה אצל"ל לא שיק למיתלי טעמא צהכי דהא מפרש טעמא משום דכי יבשי מפרכי ונפלי ולא מסתבר למימר דאסוכה לחודה קאי דלכאורה אכילה מלמא קאי ועוד דאי צהכי תלי טעמא ממתינתין דלהלות שמעינן ליה דקחשיב אולתין טמאין אלא ודאי מדרבנן הוא דאין חולצין הכל והא דלא חשיב להו גצי הנהו דלהלות משום דהתם מדאורייתא והכא מדרבנן אצל קשה דהכי מני למימר דלאו מאכל אדם נינהו הא אמרינן צפרק כל שעה (פסחים 77 ע"ב) מה מנה שנקחת צכסף מעשר חף מרור כו' ומחאי טעמא ממעט דרדפני"ל דאין יולאים צו ידי מרור כדפירש"ש צקונטרס דהרדפני אינו נקח צכסף מעשר דאינו מאכל ואין צעינן אולתין דומיא דין ושכר וצקר ולאן והגהה היתה שהגיה ה"ר יהודה צפירוש רש"י דלא מקצלי טומאה משום דלאו מאכל אדם נינהו ואינו כן אלא מאכל אדם הן ואפ"ה חייני מדאורייתא כל זמן שלא הוכשרו כדתנן צמסכת אהל"ת פ"ח (מ"א) גצי מציאין וחולצין קחשיב אולתין טהורין דהיינו שלא הוכשרו וגצי מציאין ולא חולצין קא חשיב אולתין טמאין דהיינו שהוכשרו וכן מוכח צהדיא פרק לא יתפור (ב"ב 77 ע"ב) וצ"ל צשמעמין דרקיך דווקא צתלושין עסקינן דאלו מחוצרין לא מציאין ולא חולצין כדתנן צפ"ח דלהלות (מ"ה) אלו לא מציאין ולא חולצין הזרעים והירקות המחוברים לקרקע חוץ מן הירקות שנתנו חכמים כלומר גצי מציאין וחולצין דקחשיב התם צריש פרק ח' האירוס והקיסוס וירקות חמור ולעת יוניית דהנהו אפילו מחוצרין חייני דקציעי וקיימי ואין הרוח מנענען אצל שאר ירקות המחוברים מתנענעין צרות והווי להו כטלית וספינה שהיא שטה על פני המים ואפילו צעידנא דלא נידי אין מציאין ואין חולצין מדקמני צסיפא קשר את הספינה צדצר שהוא יכול להעמיד כצב את האצן על גצי טלית מציאה את הטומאה הא לא הכי לא אצל כשהן תלושין ומנחין צחלון או כנגד ארובה חייני שאר ירקות כדאמרינן צפרק לא יתפור (ב"ב 77 ע"ב) עשצים שחלשן והניחן צחלון או שעלו מחליהן צחלון ממעטין:

דלא יבדרין. פי"ה שאם יציל ראשי שיבולים מן הקשין יתפרדו וילכו לאיצוד וי"מ שיבדו ראשי שצלין על הקשים ולא יתפרדו הקשים מעל הסוכה צרות: **אם** פסולת מרובה ע"ל האובלין בשרה. אצל אוכל מרובה פסולה אע"ג דאמר צפרק העור והרוטב (חולין 77 קטע. וצ"ל) צית שסיכוך צורעים טיהרו משום דצטליניהו יש לחלק צין צית לסוכה דצסוכה לא צצילי דעציד דסתר לה אחר החג אי נמי צעינן דלא מקצלי טומאה צשעת סיכוך משום מעשה ולא מן העשוי"ל אי נמי התם כשעשה צהן שינוי מעשה דצמחשצה לא סלקי מטומאה והכא צשלא עשה צהן שינוי מעשה כדמוכח צתר הכי דפריך אי הכי מ"ט דרבנן דמה שמניחן ע"ג הסוכה לא חשיב שינוי מעשה וכן צפרק לא יתפור (ב"ב 77 ע"ב) דאמר רקיך אינו ממעט צחלון כדאמרינן התם משום דלא מצטל ליה ופריך ומיפוק ליה דהוי דבר המקבל טומאה דלא מהני ציטול צלא שינוי מעשה:

א"א. אמתלתו קאי והכי קאמר אין תחלתו פסול עד שיהא הוא כשיעור שיריו דהיינו אחד אלמא לרבנן צשלא דקאמרינן לעיל למצוה דאי לעכצ הא מני לא רבי יוסי ולא רבנן: איסורייתא דפורא. חצילי קנים שהיו עושין למכור צשוק ומוכרין אותם צמנין: **מסככין** בהן. ואין צהם משום גזרת אולת דכל ימות השנה לפי שאין דרך להנייעם צאגדס: א"א דמנינא בע"מא. אגדינהו עד שימכרו והלוקמן לייצבן ממיר אגדן הלכך המסכך צהן לשם סוכה אינו צריך להמיר אגדן: צדיפי. כמין כוך עגול ככוצע ונחצאים צמוכו צידי עופות: דאורבני. עשוי מענפי ערבות וגולתין אותו מתחמיו פי"ז רחצ ולמעלה קושרין ראשי הנצרים צחצל קשר אחד כעין כלי מלודות שצדין דגים קטנים שעושין צגומא שקורין יונק"ש אצל אין צצריף שלשה וארבעה צתי אריגה כמו שיש למצודה: ראשי מעדנים. קשר העליון. מעדנים כמו המקשר מעדנות כימה (א"ח ז' ע"ב): מתתאי. לצד פיו הוא קלוע: דשרי דהו. מתיר ראשי החוט שהוא קלוע צו ואינו צריך להפקיע הקלועה: שאינו עשוי לצצמ"ו. כגון זה שמשתייר קשר העליון אם אהה מטלטלו הוא ניתק מאליו שאין לו אלא פיו קלוע כמין גדיל לחחו את הנצרים: ירקות שאמרו חכמים. צפסח שאדם יולא צהן ידי מרור חזרת ועולשין ושאר צצרומיהן דקות הם טינצ"ש צלע"ז הלכך אין חולצין צפני הטומאה אם סיקך צהן גג ומדרבנן הוא דגזור עלייהו שלא יסמכו עליהן לחוך מפני הטומאה דלמא סמכו עלייהו נמי לכי יבשי ומיהו צעודן לחין חולצין מדאורייתא משום דלא מקצלי טומאה דלאו מאכל אדם נינהו"ל דאי מקצלי טומאה לא חייני צפני הטומאה"ל ולכי יבשי אין חליצתן חליצה כדמפרש דמפרכי ונפלי: ומציאין את הטומאה. צעודן לחין דכל כמה דלא יבשו אהל הוא מדאורייתא: ופוסלין בשום משום אויר. כשיעור שאויר פוסל צה דהיינו צשלשה טפחים כדאמרינן לקמן צפירקין (77 ע"ב). אויר צשלשה ולא משערין להו לפסול כשיעור שאר סכך פסול דאוכל הראוי לקבל טומאה הוא וסכך פסול אינו פוסל אלא צארבעה טפחים צצמנע וארבע אמות מן הצד"ל אלא כי אויר דינינן להו לחומר וצשלשה: הבוצר אגת. הצצר ענצים לדרך אותם: אין אהם ידות. להציא העץ טומאה על האוכל לפי שאינו צריך לצית אחיה ולא ניחא ליה צהן וכי אחרצו ידות לטומאה צהעור והרוטב (חולין 77 ק"ט). הני מילי ציד הצריכה או צכלי או צאוכל: הקוצר אסכך. אין הקשין מציאין טומאה על האוכל דלא ניחא ליה צחיצורין לאוכל צסכך לא מיצעי ואי לאו דפסולת מרובה עליו הוה פסיל לה לסוכה: מאן דאמר. דקוצר לסכך אין לו ידות: כ"ל שכן בוצר. לגת דלא ניחא ליה צהנך ידות: דנמציייה אחריה. מוצצות את היין ומפסידות: דלא יבדרין. ניחא ליה צאוכל המחוצר צהן שאם יציל ראשי שצלים מן הקשים שמה יתפורו וילכו לאיצוד: נימא דרב מנשיא. דאמר קוצר אין לו ידות תנאי היא: סוכי תאנים. ענפי תאנים: ע"ל פרביצין. זמורות. מכבדות. ענפי דקל: בשירין. לסכך: ע"ל הידות. כדי צית יד סמוך לאוכל חף הוא צריך ציטול שגם הוא מקבל טומאה: דרבי אבא. דאמר צוצר אין לו ידות אצל קוצר יש לו: ודאי תנאי היא. על כרחיה מצעי למימר אנה דאמרי כאחרים דאמרי יש לו דאילו תנא קמנא לא מיתוקס כוומיה דהא אמר אין לו ואי צקוצר לאכילה ונמלך לסיכוך כל שכן דהוה ליה למימר יש לו וקאמר אין לו הלכך לא מיתוקמא כרבי אצא: א"א דרב מנשיא. דאמר קוצר לסכך אין לו מי מידחיק לאוקמי מילתיה כתנאי ולמימר אנה אמרי כתנא קמנא ואחרים פליגי או מוקמינן למתניתין צקוצר לאכילה ונמלך לסכך ומשום הכי אמרי אחרים דיש לו ידות אצל צקוצר לסכך אחרים מודו נמי דאין לו: ומי במ"ה מחשבה. קבלת טומאה צהכי ואפילו לא מילתיה קודם שנמלך מיהו ירדה להן תורת קבלת טומאה על ידי מחשבה ראשונה ומי צטלה קמייחא צמחשצה צתרייתא: יורדין

(6) עיין תוס' חולין קכט.
ד"ה בית, (3) שבת 33:
דף נח: כלים פכ"ה מ"ט
קדושין נט. [מנחות סט.],
(2) עיין אהל"ת פ"ח מ"א
ומ"ג, (7) לקמן דף י"ז,
(8) ב"ב י"ט, (1) לעיל יב
ע"א.

הגהות וצינונים

[א] גי' הר"ף והרא"ש
א"ר אבא א"ר שמואל
וכ"ה בכת"י ולפי"ז צ"ל
לקמן ואמר ר' אבא (בית
יצחק): [3] צ"ל אמר
אפילו [ג] גי'
רש"י דנמציייה לחמריה
והיא היא (מנחת יהודה):
[7] בט"ז העתיק ופיו
רחב (וכ"ה ברבינו ירוחם):
נתיב ח ח"א): [8] רש"ל
מ"ז (גליון): [1] צ"ל כך
פירש (באה"מ): [1] צ"ל
לפרש מדרבנן הוא
דאי חשיבי אהל
מדאורייתא צעינן
הבאה (רש"ש): [2] צ"ל
אבל הבא לא שייך
(ר"ש מרעטו, אברות
המים): [3] צ"ל הרזיפי
(מראה כהן ציי"ש):

לעזי רש"י

יונק"ש. פירוש כלי
מלודות (שצדין צהה דגים
קטנים) שעושין צגומא.
טינצ"ש. פירוש דקות
(רש"י צצמנין מ"א, ג).

חשך שלמה על ר"ח

(6) צ"ל ומשלין אתן מהנה
ומהנה כגון וקושרין עוד קלותן
שלא יפדו מלמטה וכ"ה
צעדן ערך צק"א ע"ש: